

Delovanje strojnih krožkov in oprostitev po 26. členu z DOH-2

Pojasnilo DURS, št. 4210-109/2010-2, 28. 7. 2011

V tem dokumentu je navedeno splošno pojasnilo glede delovanja strojnih krožkov in pogojev za oprostitev plačila dohodnine od prejemkov iz medsosedske pomoči med kmetijskimi gospodarstvi v okviru strojnih krožkov.

Delovanje strojnih krožkov

Na podlagi 110. člena Zakona o kmetijstvu – ZKme-1 (Uradni list RS, št. 45/08) lahko strojne krožke, za medsosedsko pomoč med kmetijskimi gospodarstvi, ustanovijo fizične osebe za učinkovito rabo kmetijske in gozdne mehanizacije ter opreme, delovne sile in drugih proizvodnih zmogljivosti, zmanjšanje investicijskih stroškov in racionalnejšo rabo zmogljivosti za predelavo in neposredno trženje lastnih izdelkov.

Kmetijska gospodarstva so v skladu s 3. členom ZKme-1 organizacijsko in poslovno zaokrožene gospodarske celote, ki obsegajo eno ali več proizvodnih enot in se ukvarjajo s kmetijsko oziroma gozdarsko dejavnostjo. Organizirana pa so v eno izmed naslednjih oblik:

- pravna oseba;
- samostojni podjetnik posameznik (v nadaljevanju s.p.);
- kmetija, ki ni pravna oseba ali s.p., pri čemer se za kmetijo šteje tudi čebelar, ki ni s.p.;
- društvo, kadar opravlja kmetijsko dejavnost v skladu s predpisi, ki urejajo delovanje društev;
- izobraževalna ustanova, ki se ukvarja tudi s kmetijsko dejavnostjo;
- agrarna ali pašna skupnost.

Iz navedenega izhaja, da so člani strojnih krožkov lahko poleg fizičnih oseb tudi pravne osebe, ki se ukvarjajo s kmetijsko oziroma gozdarsko dejavnostjo in so registrirane v registru kmetijskih gospodarstev.

Oprostitev po 26. členu ZDoh-2

Opravljanje storitev v okviru strojnih krožkov pa je za določene osebe lahko tudi oproščeno plačevanja dohodnine. Določba 1. točke 26. člena Zakona o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/11 – UPB7) določa, da se dohodnine ne plača od prejemkov iz medsosedske pomoči med kmetijskimi gospodarstvi v okviru strojnih krožkov, ki jih pridobijo člani kmečkega gospodinjstva iz drugega odstavka 69. člena ZDoh-2, katerim se dohodek ugotavlja na podlagi 71. člena ZDoh-2, v višini in pod pogoji, ki jih določi minister, pristojen za finance v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo.

Pravilnik o pogojih za oprostitev plačila dohodnine od prejemkov iz medsosedske pomoči med kmetijskimi gospodarstvi v okviru strojnih krožkov (Uradni list RS, št. 141/06; v nadaljevanju: Pravilnik) v drugem členu določa, da so ti prejemki oproščeni dohodnine pod naslednjimi pogoji:

- prejemke prejmejo člani kmečkega gospodinjstva, katerim se dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti ugotavlja na podlagi katastrskega dohodka,
- prejemke prejmejo za kmetijske in gozdarske storitve, ki jih opravijo v okviru strojnega krožka (pri tem se upoštevajo kmetijske in gozdarske storitve opredeljene s standardno klasifikacijo dejavnosti),
- storitve opravijo z lastnim delom in lastno mehanizacijo,
- storitve zaračunajo po cenah kot je zapisano v Pravilniku,

- za opravljeno storitev naročniku izstavi račun.

Z določbo 1. točke 26. člena ZDoh-2 so do obsega, kot ga določa pravilnik, dohodnine oproščeni le prejemki med člani praviloma celo istega strojnega krožka, oziroma izjemoma lahko med člani različnih strojnih krožkov, kadar se storitev opravi v skladu s pravili strojnega krožka. Le med člani strojnih krožkov namreč velja dogovor glede omejitve cene storitve na raven stroškov izrabe strojev. Člani strojnih krožkov seveda lahko opravljajo storitve tudi drugim koristnikom, vendar jih pri tem ne zavezujejo več pravila delovanja strojnih krožkov, zato je mogoče vse druge storitve (po predpisih o dohodnini pa tudi prejemke v okviru strojnega krožka, ki presegajo s pravilnikom določeno višino) šteti za pridobitno aktivnost in dohodkov iz tega naslova ni mogoče šteti za dohodke, ki so na podlagi navedene določbe dohodnine oproščeni.

Oprostitev plačevanja dohodnine je določena do višine 420 EUR na hektar kmetijskega zemljišča in 85 EUR na hektar gozdnega zemljišča v uporabi članov kmečkega gospodinjstva, vendar največ do višine 20 hektarov kmetijskih zemljišč in 30 hektarov gozdnih zemljišč na kmečkem gospodinjstvu. [Več o tem si lahko preberete v pojasnilu, ki je objavljeno na spletni strani DURS.](#)

Oprostitev po prvi točki 26. člena ZDoh-2 lahko uveljavlja tudi fizična oseba, ki je prejemnik medsosedske pomoči in ugotavlja davčno osnovo od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti na podlagi katastrskega dohodka, hkrati pa ima registrirano dopolnilno dejavnost na kmetiji za storitve, povezane s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo, opremo, orodji in živalmi ter oddajo le-teh v najem, v skladu s šesto točko prvega odstavka 2. člena Uredbe o vrsti, obsegu in pogojih za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji (Uradni list RS, št. 61/05; v nadaljevanju: Uredba). V praksi navedene fizične osebe najprej opravijo storitev preko strojnega krožka v obsegu, ki mu ga dovoljuje Pravilnik, ko pa dosežejo limit, začnejo opravljati storitev v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Uredba predpisuje tudi največje dovoljene fizične obsege za posamezne vrste dopolnilnih dejavnosti. Storitve, povezane s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo, opremo, orodji in živalmi ter oddajo le-teh v najem, se lahko opravljajo v okviru dopolnilne dejavnosti, vendar največ do višine 1.500 ur na leto (4. člen Uredbe). Nadalje pa drugi odstavek 4. člena Uredbe določa, da se za navedene dejavnosti ne štejejo storitve, ki so opravljene preko strojnega krožka, ki izpolnjujejo pogoje za oprostitev plačila dohodnine.